

تحلیلی بر صید و ذخایر کیلکا ماهیان دریای خزر در محدوده استقرار قفس های پرورش ماهی

علی اصغر جانباز^{۱*}، محمد علی افزایی^۲، حسن فضلی^۳، حسن نصراله زاده ساروی^۴، فرامرز باقرزاده^۵

۱، ۲، ۳، ۴، ۵- پژوهشکده اکولوژی دریای خزر، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج جهاد

کشاورزی، ص. پ. ۹۶۱، ساری

* نویسنده مسئول: aliasgharjanbaz@yahoo.com

چکیده

این تحقیق بخشی از نتایج پروژه های انجام یافته در سالهای ۱۳۸۷ لغایت ۱۳۸۹ می باشد که بر روی تراکم، زی توده و پراکنش گروههای زیستی شامل زئوپلانکتون، شانه دارو برخی ماهیان از جمله کیلکا ماهیان در سواحل جنوبی دریای خزر به اجرا درآمده است. نتایج نشان داد طی سالهای ۹۰-۱۳۷۸ به دلیل گسترش شانه دار مهاجم و تغذیه شدید از گونه های زئوپلانکتونی بویژه *Eurytemora* sp. بعنوان غذای اصلی کیلکا، میزان صید کیلکا ماهیان نیز از ۹۵ هزار تن صید در سال ۱۳۷۹ با کاهش سریعی مواجه شده و در سال ۱۳۸۹ به ۲۷ هزار تن رسیده است. با توجه به این که کیلکا ماهیان جزو گروه ماهیان دریازی می باشند بیشتر تحت تاثیر استرس های محیطی که ناشی از دستکاری های انسانی بر محیط زیست آبی می باشد قرار می گیرند و نیز احتمال تاثیر قفس های پرورش ماهی بر روی جوامع کیلکا ماهیان بدلیل اندازه کوچک آنها، قابل دسترس بودن، سهل و الهضم بودن و بویژه آسیب به بچه ماهیان کیلکای معمولی که بوفور در مناطق ساحلی زیست مینمایند دور از انتظار نخواهد بود. از آنجا که صید ماهیان خاویاری نیز در واحد سطح در مناطق ساحلی عمدتاً بیشتر از اعماق میباشد و در حال حاضر نیز با کاهش ذخایر آنچوی و چشم درشت، وابستگی تغذیه ای ماهیان خاویاری به کیلکای معمولی اجتناب ناپذیر میباشد، توصیه میگردد که ممنوعیت و یا محدودیت صید در اعماق کمتر از ۴۰ متر اعمال وعمق مناسب جهت بهره برداری برای توسعه آبی پروری دریایی محصور شده را ۵۰ متر لحاظ نمایند.

کلمات کلیدی: کیلکا، زئوپلانکتون، پراکنش، پرورش ماهی در قفس، دریای خزر